

Reetan

Runot

1. Riimejä ja alkusointuja

alkusointu: Säkeessä on sanoja, jotka alkavat samalla tavalla tai alkukirjaimella.

loppusointu: Säepareissa säkeiden loput muistuttavat äänteellisesti toisiaan eli "rimmaavat", nukkuu, hukkuu; veen, teen; piiri, viiri.

~Tehtävä~
Pohjimmalsena -
Vuokralaisena
lisiä - Rokkibiisiä
Kurnuttaa - Jurnuttaa
Mielestä - Satakielestä
Hinnalla - Pinnalla
Lietteeseen -
Mietteeseen
Hyvältä - Syvältä

~Tehtävä~
Syvältä sairas
Ontuu onneton
Kuusien kahinassa
Vaivihkaa viikattua

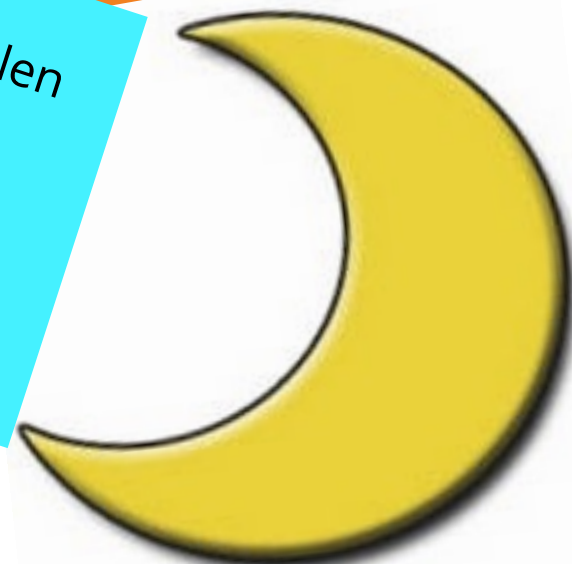

Tittiäinen metsäläinen
pieni menninkäinen,
posket tehty puolukasta,
tukka naavatuppurasta,
silmit on siniset tähdet.

Tittiäinen metsäläinen
pieni menninkäinen,
keinu kuusen kainalossa,
tuutu tuulen kartanossa,
sammuta siniset tähdet!

Kirsi Kunnas

Kuun katsoessa, kuulen
kaipuun, kauniit
katseet, kuuntelen,
katselen. Luonto laulaa.
Reetta Uusitalo

2. Toistoa ja luetteloita

luettelo: Runoissa käytetään paljon kolmiosaista luetteloa, jossa luetellaan kolme asiaa. Joskus koko runo on pelkkää luetteloa.

toisto: Runossa käytetään usein paljon toistoa. Kokonainen säe voidaan toistaa, joskus sama sana tai rakenne toistuu.

~Tehtävä~

Juosta eteen, kipittää
taakse, kirmata vaan.
Katsoa suutelevat sorsat,
silmätä suihkulähde,
nähdä vaan.
Kastella kaula, vettää
varpaat, kastaa mitä vaan.
Itkeä pisaroita, kyyneltää
meriä, nauraa aina vaan.

~Tehtävä~
Janottaa, nälättää.
Voisin juoda taivaan
tyhjäksi pilvistä. Voisin
juoda Maan, Venuksen
ja Marsin

Kuuletko kaiun? Kuuletko?
Se huutaa, huutaa, huutaa.
Se huutaa sinulle.
Näetkö kaiun? Näetkö?
Se katsoo, katsoo, katsoo.
Se katsoo sinua.
Tunnetko kaiun? Tunnetko?
Se koskee, koskee, koskee.
Se koskee sinua.
Maistatko kaiun? Maistatko?
Se maistuu, maistuu, maistuu.
Se maistuu hyvälle.
Haistatko kaiun? Haistatko?
Se tuoksuu, tuoksuu, tuoksuu.
Se tuoksuu kummalle.
Reetta Uusitalo

HATUNTEKIJÄ HEN YUI

Hattuhyllyn minä teen
pikkukaupan eteiseen.
Takahuoneessa hattuja ompelen
niitä koiralleni kokeilen.
Kun valmiina on kukkahattu mummoa varten,
joutsenlakit tanssijatarten,
äidin pitsimyssy, metsästäjän punainen pipo, jossa pyssy,
kapteenin koppelakki, leipurin valkoinen lakki,
baskerit ja lippalakit ja grillinpitäjän korvalappunakit,
silloin laitan lehteen ilmoituksen:

HATTUKAUPPA AUKI
TARJOUKSENA KALAHATTU, JOSSA VELUURIHAUKI!
JOS KÄYTTÄÄ PÄÄHINETTÄ SEKÄ JÄRKEÄ
EI ALA PAKKASESSA PÄÄTÄ SÄRKEÄ!
KOEKÄYTTÖ TODISTI:
ON OIKEASSA MODISTII!

Eppu Nuotio

3. Vertauksia ja metaforia

metafora: Metafora on vertaus ilman kuin sanaa "Pilvet ovat mustia variksia."

vertaus: Vertauksessa verrataan asiaa, esinettä tai ihmistä johonkin toiseen asiaan, joka tuo mieleen ensimmäisen. Vertauksessa siis kuvaillaan jotakin asiaa rinnastamalla sen johonkin toiseen. "Sinun silmäsi ovat pimeässä kuin mustaa kultaa."

~Tehtävä~

Yö mutisee, puhuu epäselvästi, kuin lukisi kuoleman kirjaa, märestä tiestä, jota koristavat katuvalojen pirstaleet.

Ravintolan valomainos on rikki, se sirisee kuin rikkinäinen huilu, taksit liikkuvat pienissä laumoissa, niiden virne on kromattu ja veri mustaa.

Ystävä on kuin lintu, pöllähtää sisään oikealla hetkellä.

Ystävä on kuin sade, piristää kummasti.

Ystävä on kuin pehmolelu, ihania halata.

Ystävä on kuin äiti, pitää sinusta huolta.

Ystävyys on kuin hyttynen, niin haavoittuvainen.

Ystävyys on kuin naru, josta kaikki vetävät yhtä aikaa.

Ystävyys on kuin ritari, uskollinen ja urhea.

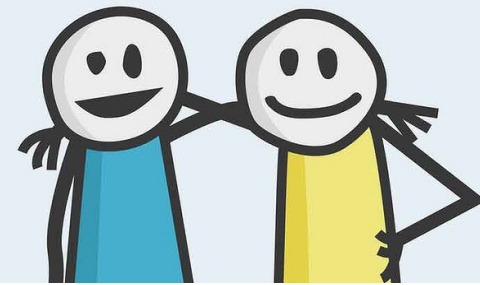
Ystävyys on kuin ympyrä, se ei lopu koskaan.

Reetta Uusitalo

S O R M E T

Uspenskin motti
peukalopotti,
Stadikan sotti
mitalin otti,
Pasilan pisin
on korvallisin,
nimetön ylväs
Eduskunnan pylväs,
pieni ja korni
kuin Lintsin torni.

Ilpo Tiihonen

4. Symboleita ja elollistamista

Vertauskuva eli symboli: Runoissa käytetään usein vertauskuvia. Usein voidaan käyttää tunnettuja symboleja, kuten esimerkiksi leijonaa rohkeuden symbolina.

elollistaminen: Eloton esine tai asia saa elollisen ominaisuuksia. "Tuuli aivastaa." Usein runossa myös ihminen voi tehdä asioita, jotka eivät ole oikeassa elämässä mahdollisia.

~Tehtävä~

Yö päästää pimeyden
soturit valloilleen, viisitoista
pahuuden soturia,
ratsastaa suoraan kohti,
vesilätäköt muuttuvat
kuiksi ja tähdiksi, kylmiksi
taivaankappaleiksi,
liukkaiksi, lipeän, putoan.

~Tehtävä~
Kuu hymyilee, tyttö
työntää järven pois
tieltään ja nostelee vedet
kasoiksi, tyttö soittaa
sormilla kaislaa.

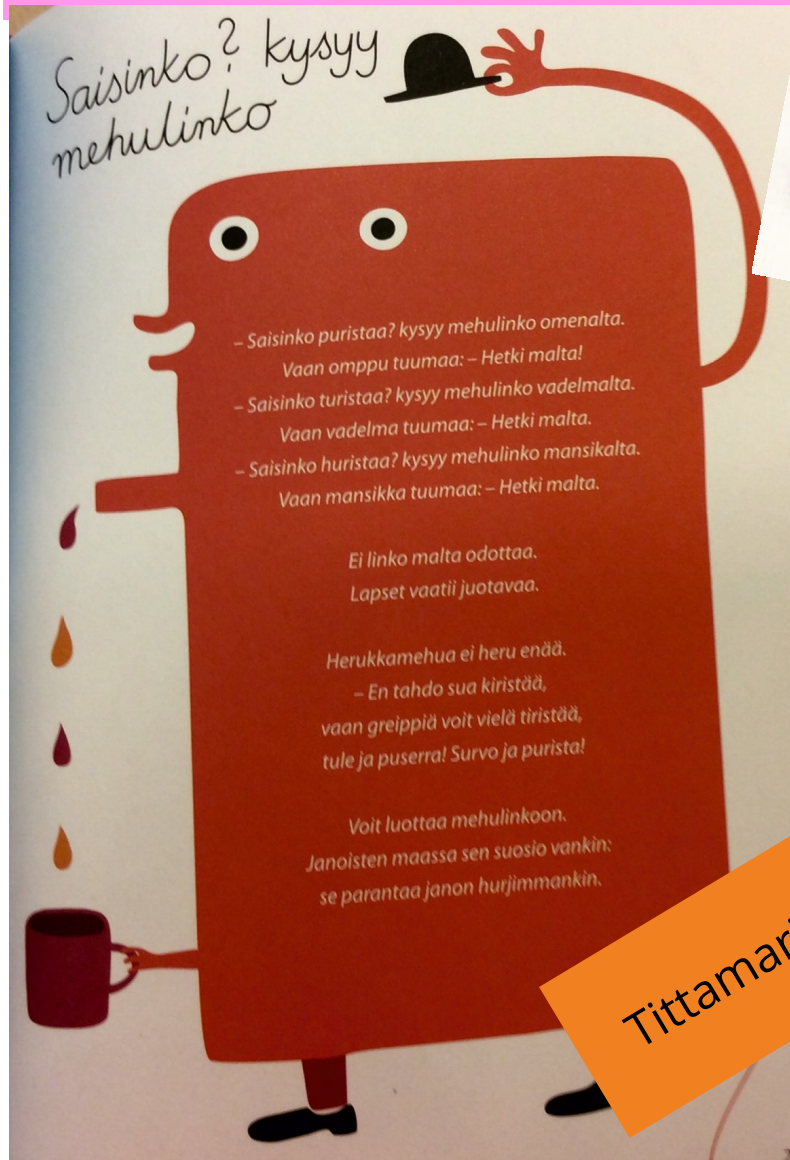
Katselin salaa, kun hymyilit yölle.
Ja yö hymyili sinulle takaisin.
Ja kun puun alla pienenä katselin:
Luulen, että yö hymyili minullekin.
Reetta Uusitalo

~Tehtävä~

Haluan kasvattaa pieniä planeettoja, niin pieniä, että ne voi nähdä vain kun katsoo tarkasti ja että pienen pieni sormustin on niiden universumi.

Ja kun on pieni ja repaleinen olo, voin ottaa käteen kokonaisen planeetan ja nähdä miten sormenpään kokoisen tulivuoret purkautuvat hiljalleen.

Miten minieläimet leikkivät iloisesti kuin valo pimeässä ja että, aina on toivoa, millin korkuisten vuorten jylhät seinämät vankkoja.

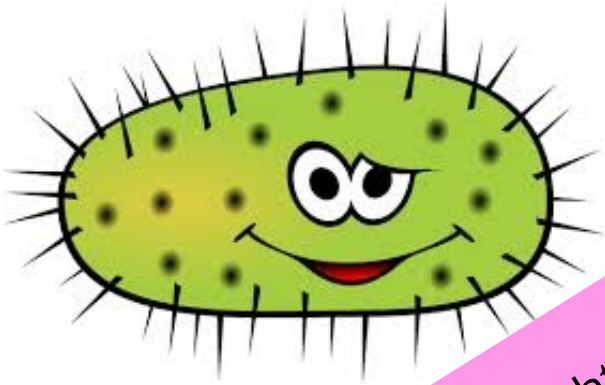
Tittamari Marttinen

5. Tankoja ja haikuja

haiku: Haiku on japanilainen kolmisäkeinen runo, jossa on 17 tavua. Tavut on jaettu säkeiksi suhteessa 5-7-5.

Haikujen aiheet liittyvät yleensä luontoon.

tanka: Tankarunossa säkeet jaetaan yleensä viiteen tavukappaleeseen muotoon 5-7-5-7-7.

~Tehtävä~
"Myssyni alla
riehuu myrsky. Ystävä
lainaatko harjaa?"

"Valo ja minä.
Sade marssii yli maan.
Rakkaus putoaa."
Reetta Uusitalo

"Suru kuuntelee.
Kukaan ei laula niin kuin
sadepisara"
Reetta Uusitalo

Yorizane

Päivä päättynyt,
kaikki vieraat lähteneet:
vuoristokylään
kuuluu enää huipuilta
myrskytuulien parku.

6. Kuvarunoja ja säkeenylityksiä

säkeenylitys: Säkeenylitys tarkoittaa kahden säkeen kokonaisuutta: runon lause jatkuu seuraavaan säkeeseen

kuvaruno: Kuvaruno on runo, jonka sanat ja säkeet muodostavat tietyn kuvion/muodon, jolla on yhteys runon sisältöön

asettelu: Runon säkeiden asettelulla – sillä, mistä säkeet alkavat ja mitkä sisennetään on suuri merkitys. Runo luetaan paitsi sanoina, myös "kuvana".

Reetta Uusitalo

Emilia Lehtinen & Laura Valojärvi

7. Laulun sanoja

Fakta on se
et tän maan kovin kunto on meän hiihtäjillä.
Mie oo öissä töissä, en missää myymälöissä. Hah!
Vähän jäissä, pienissä mäissä.
Meitsi se ottaa vapaata,
kun toiset hiihtää pertsaa.
Vähän jäissä, pienissä mäissä.
Mikä lätkä?
Emmä tajuu.
Tää lapin poika haluaa vaa vetää latuu.
Jauhojärvi, ei vedä lärvii,
kun pitää hiihtää tuhansii metsii,
tuhansii järvii.
Mie oo öissä töissä, en missää myymälöissä. Hah!
Vähän jäissä, pienissä mäissä.
Meitsi se ottaa vapaata,
kun toiset hiihtää pertsaa.
Vähän jäissä, pienissä mäissä.

Antti Tuisku

"Ystävyyden solmut ovat
tiukkoja,
Niissä minä tykkään kiikkua,
Enkä niitä halua avata,
Enkä myöskään rikkoa.

Sillä:
Ystävyys on ihana,
Ystävyys on tärkeä,
Enkä voi mä ystävän,
Sydäntä särkeä! Hei!"

~Annantalolla 2014

8. Vaikuttavia runoja

RANNALLA

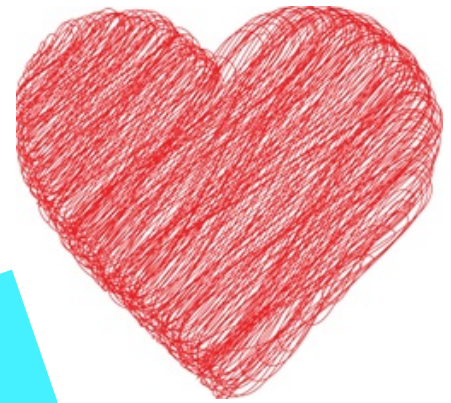
Ihanat vaaleat pilvet
liukuvat taivaalla.
Hiljaa ja lumoavasti
laulaa ulappa.

Aaltojen hyväilyistä
hiekkä on väsynyt.
Tulisit aivan hiljaa,
tulisit juuri nyt —

17. 3. 1930

Saima Harmaja

Katselin hymyillen
haaltuneita lehtiä
jalkojeni juuressa.
Pian minäkin putoaisin
omasta puustani.
Reetta Uusitalo

Selasin muistojani läpi.
Ymmärsin:
-Minulla oli ollut sydän.
Reetta Uusitalo

Lumi teki enkelin eteiseen
Sanat: Hector
Laulu&Versio: Krista
Siegfrids

9. Itsearviointi

Kuinka koet onnistuneesi runourakassa?

Minusta onnistuin runourakassa hyvin 😊.
Minusta työni näyttää aika kivalta ja pidän suurimmasta osasta omistani ja esimerkkirunoista

Miten kuvailisit omaa työskentelyäsi ja aktiivisuuttasi projektin aikana?

Minusta työskentelin aika hyvin, vaikka olin pari tuntia kipeänä ja turhauduin, kun en löytänyt esimerkkirunoja kaikkiin kategorioihin. Aina en myöskään löytänyt runoinspiraatiota.

Mitä asioita olet kokenut tärkeäksi?

Minusta tärkeää on ollut se, että kaikki runot ovat omasta mielestäni kivoja. Se, että työ etenee on myös ollut tärkeää.

Mitä uutta opit?

Opin paljon uusien iPad-ohjelmien käyttöä, sekä mielestäni opin kirjoittamaan parempia runoja. Opin myös uusia runotyylejä.

Mikä aukeama on suosikkisi? Miksi?

Pidän paljon aukeamasta 4, sillä siellä sijaitsevat lempirunoni. Aukeama myös näyttää kivalta.

Mitä aukeamaa olisi voinut vielä parantaa?

Olisin voinut vielä parantaa aukeamaa 3, sillä en pidä siellä sijaitsevista runoista, eikä aukeama ole ulkoisesti niin kiva.

Millaisena koit iPadeilla työskentelyn?

Minusta iPadeilla työskentely oli hauskaa ja mielenkiintoista. Se oli myös mukavaa vaihtelua, sillä emme ole Eeviksen kanssa työskennelleet paljon iPadeilla.

Olivatko tehtävät ja oppimateriaalit riittävän selkeitä?

Minusta tehtävät ja oppimateriaalit olivat selkeitä, kunhan jaksoi lukea ohjeet kunnolla. 😊